

BİREY VE
TOPLUM

KÜLTÜR VE
MİRAS

İNSANLAR,
YERLER VE
ÇEVRELER

ÜRETİM, DAĞITIM
VE TÜKETİM

ETKİN
VATANDAŞLIK

6. SINIF SOSYAL BİLGİLER ALL IN ONE

→ MAARİF MODELİNE TAM UYUMLU ←

DERSROOM LEC YÖNTEMİ İLE
TAM ÖĞRENME SİSTEMİ

MAARİF
MODELİNE
UYUMLU

GEÇMİŞİ
ÖĞREN
GELECEĞİ
ŞEKİLLENDİR

OKUL
YAZILILARI

LGS
HAZIRLIK

AÇIK UÇLU
SORULAR

ÇOKTAN
SEÇMELİ
SORULAR

BAĞLAM
TEMELLİ
ÖĞRENME

YENİ NESİL
SORULAR

BECERİ
ODAKLI
KAZANIMLAR

DERSROOM
— AKADEMİ —

www.Dersroom.com

LEC
LEARNING
SYSTEM

GEÇMİŞİ
ANLA
BUGÜNÜ YAŞA
GELECEĞİ
ŞEKİLLENDİR!

HOŞ GELDİNİZ 6. SINIF SOSYAL BİLGİLER ÖĞRENME SİSTEMİ

DAHA
YAŞANABİLİR
BİR TOPLUM
MÜMKÜN!

Yakın çevremizden ülkemize ve dünyaya uzanan yolculukta insanları, mekânları, olayları ve değerleri keşfetmeye hazır mısınız? 6. sınıf Sosyal Bilgiler, seni daha bilinçli, duyarlı ve aktif bir vatandaş olarak geleceğe hazırlar.

BU DERS SANA NELER KAZANDIRIR?

- Geçmiş ve bugünü daha iyi anlamayı sağlar.
- Çevreni, ülkeni ve dünyayı tanımana yardımcı olur.
- Farklı insanların yaşamlarına saygı duymanı geliştirir.
- Araştırma, sorgulama ve eleştirel düşünme becerilerini güçlendirir.
- Toplumsal sorunlara duyarlı ve çözüm odaklı olmanı sağlar.
- Daha iyi bir vatandaş olman için gerekli bilgi ve beceriler kazandırır.

6. SINIF ÜNİTELERİ

1. Birey ve Toplum
2. Kültür ve Miras
3. İnsanlar, Yerler ve Çevreler
4. Bilim, Teknoloji ve Toplum
5. Üretim, Dağıtım ve Tüketim
6. Etkin Vatandaşlık
7. Küresel Bağlantılar

BU KİTAPTA NELER VAR?

KONU ANLATIMLARI
Her konu adım adım, öğrenci dostu anlatımlarla	HARİTA VE GÖRSEL ANLATIMLAR
Haritalar, grafikler ve görsellerle daha kolay öğrenme	ÖRNEKLER VE ETKİNLİKLER
Konuya uygun etkinlikler ve yaşamla bağlantılı örnekler	AÇIK UÇLU SORULAR
Düşünme ve yorum yapma becerilerini geliştiren sorular
ÇOKTAN SEÇMELİ SORULAR
Kazanım odaklı soru çeşitleri	GÜNLÜK YAŞAM BAĞLANTILARI
Sosyal bilgiler hayatın içindedir	BECERİ ODAKLI KAZANIMLAR
Araştırma, analiz, empati, karar verme gibi beceriler	DEĞERLENDİRME VE ÖLÇME
Ünite sonu değerlendirme soruları

NEDEN SOSYAL BİLGİLER?

- Daha bilinçli ve sorumlu bireyler yetiştirir.
- Toplumsal değerleri ve kültürel mirası tanır.
- Güncel olayları anlamayı ve yorumlamayı sağlar.
- Farklı bakış açılarına saygı duymayı öğretir.
- Daha adil, duyarlı ve yaşanabilir bir toplum için çözüm üretme becerisi kazandırır.

BU KİTAP BİR BAŞLANGIÇTIR LEC sistemi seni geleceğe hazırlar.

5. SINIF	6. SINIF	7. SINIF	8. SINIF	LGS

BU KİTAP KİMLER İÇİNDİR?

6. sınıf öğrencileri	Soru çözerek öğrenmeyi sevenler
Sosyal konulara meraklı olanlar	Topluma duyarlı bireyler olmak isteyenler
Yaşadığı çevreyi ve dünyayı daha iyi tanımak isteyenler	Gelecekte daha iyi bir toplum için katkı sağlamayı hedefleyenler

DERSROOM
— AKADEMİ —

Her ders daha anlamlı
Her öğrenci daha güçlü !

Geçmişten Geleceğe, Daha İyi Bir Toplum İçin...

www.Dersroom.com
Dersroom Akademi

BİLGİ
DUYARLILIK
SORUMLULUK
DAHA İYİ BİR DÜNYA

EVİMİZ DÜNYA

Konumumuz, yaşadığımız çevre ve diğer toplumlarla kurduğumuz ilişkiler birbirini etkiler.

Daha iyi bir dünya için keşfet, öğren, anla, birlikte yaşa.

1

KONUM ÖZELLİKLERİ

Dünyadaki yerimizi anlamak

Coğrafi Konum

Türkiye'nin kıtalar, denizler ve okyanuslara göre konumu.

Göreceli Konum

Türkiye'nin yakın çevresindeki ülkelere, denizlere ve ulaşım yollarına göre konumu.

Mutlak Konum

Türkiye'nin matematiksel konumu (paralel ve meridyenler).

Kıtalar ve Okyanuslar

Dünya üzerindeki kıtalar ve okyanuslar ve özellikleri.

2

DOĞAL VE BEŞERÎ ÇEVRE

Yaşadığımız yeri tanımak ve değerlendirmek

İklim

İklim özellikleri ve yaşamımıza etkileri.

Yer Şekilleri

Dağlar, platolar, ovalar, akarsular ve diğer yer şekilleri.

Nüfus

Nüfusun dağılışı, özellikleri ve yaşam üzerindeki etkileri.

Yerleşme

Şehir, kasaba, köy gibi yerleşim yerleri ve yerleşmeyi etkileyen faktörler.

Ekonomik Faaliyetler

Tarım, sanayi, ticaret, turizm ve diğer ekonomik faaliyetler ve çevreyle ilişkileri.

3

TÜRK DÜNYASIYLA KÜLTÜREL İŞ BİRLİKLERİ

Ortak değerlerle daha güçlü yarınlara

Ortak Dil

Türk dünyasında ortak kelimeler ve anlaşma kolaylığı.

Ortak Tarih

Ortak geçmişimiz ve tarihi bağlarımız.

Ortak Kültür

Geleneklerimiz, göreneklerimiz, sanatımız ve yaşam tarzımız.

Kurumlar

Türk Devletleri Teşkilatı ve diğer iş birliği kurumları.

Dayanışma

Eğitim, kültür, ekonomi ve insani alanlarda iş birliği ve dayanışma.

COĞRAFİ KONUM

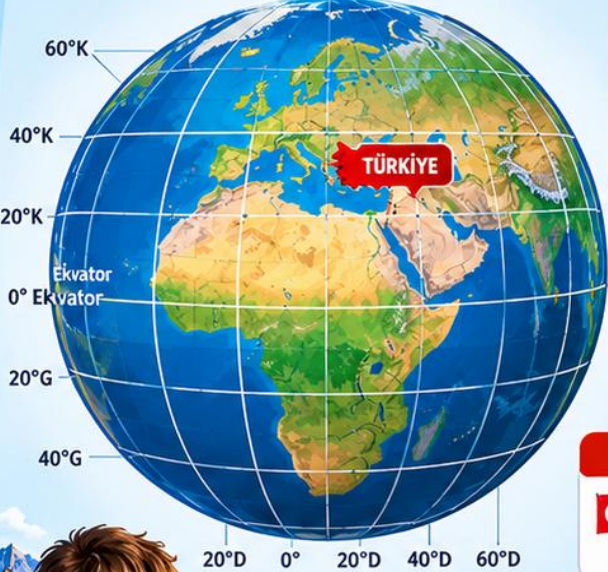
BİR YERİ NASIL TANIMLARIZ?

Bir yeri tanımlamanın farklı yolları vardır. İkisini birlikte kullanırız.

1

MUTLAK KONUM

Paralel ve meridyenlerden yararlanılarak belirlenen konumdur.

Paralel (Enlem)
Doğu-batı yönünde uzanan hayali dairelerdir.
Türkiye 36° – 42° Kuzey paralelleri arasındadır.

Meridyen (Boylam)
Kuzey-güney yönünde uzanan hayali yarım dairelerdir.
Türkiye 26° – 45° Doğu meridyenleri arasındadır.

Mutlak Konum Örneği
Türkiye: 36° – 42° Kuzey paralelleri ile 26° – 45° Doğu meridyenleri arasında yer alır.

2

GÖRECELİ KONUM

Bir yerin çevresindeki doğal ve beşerî unsurlara göre konumudur.

Göreceli Konum Örneği

Okul, belediyenin batısında, hastanenin güneyinde, parkın doğusunda yer almaktadır. Okulun yakınında bir park, bir hastane ve bir belediye bulunmaktadır.

Bir yeri tam olarak tanımak için **mutlak konum** ve **göreceli konumu** birlikte kullanırız.

Göreceli konum, bir yerin çevresindeki doğal ve beşerî unsurlara göre belirlenen konumdur.

GÖRECELİ KONUM

ÇEVREMİZDEKİ İPUÇLARI

Yakın çevremizdeki yapılar, yollar, doğal unsurlar ve komşu alanlar bir yerin konumunu tarif etmemize yardımcı olur.

1 YÖNLER

Bir yerin konumunu tarif ederken kuzey, güney, doğu ve batı yönleri kullanılır.

2 YAKIN ÇEVREDEKİ YAPILAR

Okul, hastane, belediye, park gibi yapılar bir yerin konumunu belirtmede önemli ipuçlarıdır.

3 ULAŞIM YOLLARI

Cadde, sokak ve kavşaklar bir yerin konumunu tarif etmemizi kolaylaştırır.

4 DOĞAL UNSURLAR

Akarsu, göl, dağ ve orman gibi doğal unsurlar göreceli konumun belirlenmesinde kullanılır.

5 KOMŞU ALANLAR

Bir yerin yakınında bulunan mahalle, köy veya diğer yerleşim alanları konumunu tarif etmede yardımcı olur.

ÖRNEK KONUM TARİFLERİ

1 Hastanenin konumu:

- Hastane, okulun kuzeybatısındadır.
- Hastane, Cumhuriyet Caddesi üzerindedir.
- Hastane, parkın batısında yer almaktadır.
- Hastane, alışveriş merkezinin kuzeyindedir.

2 Belediyenin konumu:

- Belediye, okulun kuzeydoğusundadır.
- Belediye, Cumhuriyet Caddesi üzerindedir.
- Belediye, parkın doğusunda yer almaktadır.
- Belediye, kütüphanenin kuzeyindedir.

3 Parkın konumu:

- Park, okulun kuzeyindedir.
- Park, hastanenin doğusunda yer almaktadır.
- Park, belediyenin batısındadır.
- Park, Cumhuriyet Caddesi'nin kuzey tarafındadır.

Türkiye, Asya ile Avrupa'nın birbirine yaklaştığı, üç kıtanın kesişim alanında yer alan stratejik bir konumdadır.

TÜRKİYE'NİN GÖRECELİ KONUMU

Denizler, boğazlar, kara komşuları ve ulaşım yolları Türkiye'nin göreceli konumunu önemli ve daha stratejik hâle getirir.

1 KİTALAR AÇISINDAN KONUMU

Türkiye, hem Asya hem Avrupa kıtasında yer alır. Asya, Avrupa ve Afrika'nın birbirine yaklaştığı bölgede bulunur.

2 DENİZLERİMİZ

Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımadadır.

Karadeniz	Kuzeyinde
Marmara Denizi	Kuzeybatısında
Ege Denizi	Batısında
Akdeniz	Güneyinde

3 BOĞAZLARI

İstanbul ve Çanakkale boğazları, Karadeniz'i Marmara Denizi'ne, Marmara Denizi'ni de Ege Denizi'ne bağlar. Bu boğazlar, deniz ulaşımı açısından büyük öneme sahiptir.

İstanbul Boğazı

Çanakkale Boğazı

4 KARA KOMŞULARI

Türkiye'nin 8 kara komşusu vardır.

	Bulgaristan		Azerbaycan (Nahçıvan)
	Yunanistan		İran
	Gürcistan		Irak
	Ermenistan		Suriye

5 ULAŞIM VE TİCARET YOLLARI AÇISINDAN ÖNEMİ

Türkiye, kara, deniz ve hava ulaşım yollarının kesiştiği bir kavşakta yer alır. Bu konumu, ülkemizin ticaret, ulaşım, enerji ve kültürel etkileşim açısından önemini artırır.

Kara Yolları

Gelişmiş kara yolu ağı, komşu ülkelere ve kıtalar arası bağlantıyı sağlar.

Deniz Yolları

Limanlarımız, uluslararası ticarete ve deniz ulaşımına imkân tanır.

Hava Yolları

Havalimanlarımız, Türkiye'yi dünyanın birçok ülkesine bağlar.

Dünya üzerinde 7 kıta ve 5 okyanus bulunur. Kıtalar ve okyanuslar, Dünya'nın başlıca kara ve su kütleleridir.

KITALAR VE OKYANUSLAR

DÜNYA HARİTASINI OKUYORUZ

Türkiye, Asya ve Avrupa kıtalarının kesişiminde yer alır. ve üç kıtanın birbirine yaklaştığı bölgede bulunur.

7 KITA

1 Asya

2 Avrupa

3 Afrika

4 Kuzey Amerika

5 Güney Amerika

6 Okyanusya

7 Antarktika

5 OKYANUS

1 Büyük Okyanus

2 Atlas Okyanusu

3 Hint Okyanusu

4 Güney Okyanusu

5 Kuzey (Arktik) Okyanusu

KUZEY (ARKTİK) OKYANUSU

TÜRKİYE'NİN DÜNYA ÜZERİNDEKİ YERİ

- Asya ve Avrupa kıtaları üzerinde yer alır.
- Asya, Avrupa ve Afrika'nın birbirine yaklaştığı bölgede bulunur.
- Önemli ulaşım, ticaret ve enerji yolları üzerindedir.

KITALARIN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Dünya üzerinde yedi kıta bulunur.
- Kıtalar, geniş kara parçalarıdır.
- Her kıtanın kendine özgü doğal özellikler, iklimleri, bitki örtüsü, nüfus yapısı ve yaşam biçimleri vardır.

OKYANUSLARIN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Dünya üzerinde beş okyanus bulunur.
- Okyanuslar, kıtalar arasında yer alan geniş su kütleleridir.
- İklim, ulaşım, ekonomik faaliyetler ve doğal yaşam üzerinde önemli etkilere sahiptir.

Paraleller doğu-batı doğrultusunda uzanır, meridyenler kutuplarda birleşir.

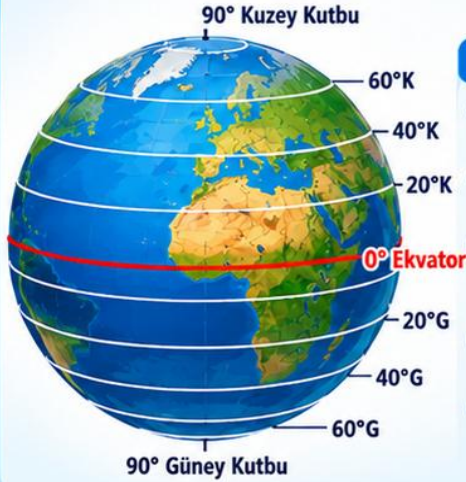
MUTLAK KONUMUN ANAHTARI PARALELLER VE MERİDYENLER

Dünya üzerindeki bir yerin konumu, paraleller ve meridyenlerden oluşan coğrafi koordinat sistemi ile belirlenir.

Bir yerin mutlak konumu, enlem ve boylam dereceleri ile ifade edilir.

1 PARALELLER (ENLEM DAİRELERİ)

Ekvator'a paralel, doğu-batı doğrultusunda uzanan hayali dairelerdir.

Temel Özellikleri

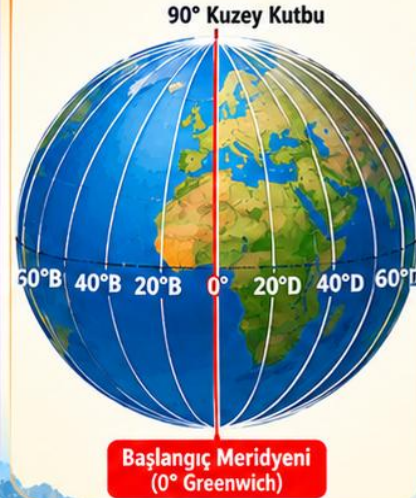
- Doğru-batı doğrultusunda uzanırlar.
- Başlangıç paraleli Ekvator'dur (0°).
- Ekvator Dünya'yı Kuzey ve Güney Yarım Küre olarak ikiye ayırır.
- Ekvator'dan kutuplara doğru kısalırlar.
- Ardışık paraleller arası uzaklık yaklaşık 111 km'dir.

YARIM KÜRELER

2 MERİDYENLER (BOYLAM DAİRELERİ)

Kutup noktalarını birleştiren, kuzey-güney doğrultusunda uzanan hayali yarım dairelerdir.

Temel Özellikleri

- Kuzey-güney doğrultusunda uzanırlar.
- Başlangıç meridyeni Greenwich'tir (0°).
- Greenwich, Dünya'yı Doğu ve Batı Yarım Küre olarak ikiye ayırır.
- Tüm meridyenlerin uzunlukları eşittir ve kutuplarda birleşir.
- Ardışık meridyenler arasında 4 dakika yerel saat farkı vardır.

ENLEM (PARALEL) ÖRNEĞİ

Türkiye, 36° – 42° Kuzey paralelleri arasında yer alır.

KOORDİNAT İLE KONUM BELİRLEME

Bir yerin mutlak konumu, enlem ve boylam ile ifade edilir.

Örnek Konum

Yer	Ankara
Enlem	39°K
Boylam	33°D
Yarım Küre	Kuzey ve Doğu Yarım Küre

BOYLAM (MERİDYEN) ÖRNEĞİ

Türkiye, 26° – 45° Doğu meridyenleri arasında yer alır.

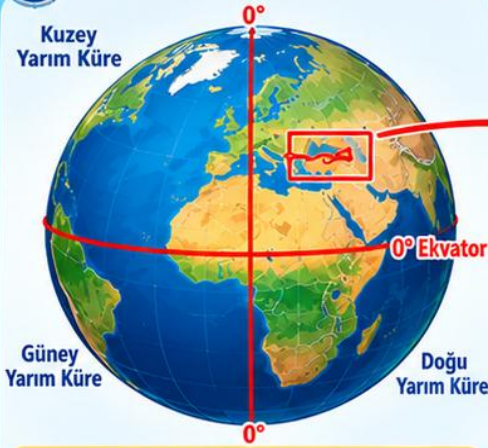

Mutlak konum, bir yerin Dünya üzerinde paralel ve meridyenlerden yararlanılarak belirlenen matematik konumudur.

TÜRKİYE'NİN MUTLAK KONUMU

Türkiye, 36° – 42° kuzey paralelleri ile 26° – 45° doğu meridyenleri arasında yer alır. Kuzey ve Doğu Yarım Küre'de bulunur ve orta kuşakta yer alır.

1 DÜNYA ÜZERİNDE TÜRKİYE

Türkiye, Ekvator'un kuzeyinde ve Başlangıç Meridyeni'nin doğusunda yer alır.

2 TÜRKİYE'NİN MATEMATİK KONUMU

36° – 42° Kuzey Paralelleri | 26° – 45° Doğu Meridyenleri

3 TEMEL BİLGİLER

Enlem (Paralel)
Türkiye 36° – 42° kuzey paralelleri arasındadır.

Boylam (Meridyen)
Türkiye 26° – 45° doğu meridyenleri arasındadır.

Yarım Küreler
Türkiye, Kuzey ve Doğu Yarım Küre'de yer alır.

İklim Kuşağı
Türkiye, orta kuşakta yer alır. Bu nedenle dört mevsim yaşanır.

4 PARALEL VE MERİDYEN ÖZELLİKLERİ

Paraleller (Enlem Daireleri)

- Ekvator'a paralel uzanır.
- Başlangıç paraleli Ekvator'dur (0°).
- Doğu-batı doğrultusuna uzanırlar.
- Ardışık paraleller arası uzaklık yaklaşık 111 km'dir.

Meridyenler (Boylam Daireleri)

- Kutup noktalarını birleştirir.
- Başlangıç meridyeni Greenwich'tir (0°).
- Kuzey-güney doğrultusunda uzanırlar.
- Tüm meridyenlerin uzunlukları eşittir.
- Ardışık meridyenler arasında 4 dakika yerel saat farkı vardır.

5 TÜRKİYE'NİN MUTLAK KONUMUNUN SONUÇLARI

- Orta kuşakta yer aldığı için dört mevsim yaşanır.
- Güney kesimleri, kuzey kesimlerine göre genellikle daha sıcaktır.
- İklim, bitki örtüsü ve tarım ürünleri çeşitlilik gösterir.
- Mevsimlerin belirgin yaşanması, turizm, tarım ve günlük yaşamı etkiler.

6 KOORDİNATLARLA KONUM BELİRLEME

Türkiye'nin uç noktaları yaklaşık olarak 36° – 42° kuzey paralelleri ile 26° – 45° doğu meridyenleri arasındadır.

Türkiye, Asya ile Avrupa arasında, üç kıtanın birbirine yaklaştığı bölgede yer alan stratejik bir konumdadır.

TÜRKİYE'NİN KONUMU NEDEN ÖNEMLİ?

Coğrafi konumumuz, ulaşım, ticaret, ekonomi, kültürel etkileşim ve güvenlik açısından ülkemize önemli avantajlar sağlar.

1 KITALAR ARASINDA KÖPRÜ

Türkiye, Asya ve Avrupa kıtaları arasında yer alır. Bu konum, iki kıta arasında doğal bir köprü oluşturur.

Istanbul Boğazı, Asya ile Avrupa'yı birbirine bağlar.

2 DENİZLERE ERİŞİM

Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili bir yarımadadır. Bu durum, deniz ulaşımı, ticaret, balıkçılık, turizm ve enerji kaynaklarına erişim açısından büyük avantaj sağlar.

Türkiye'nin çevresindeki denizler:

- Karadeniz (kuzey)
- Marmara Denizi (kuzeybatı)
- Ege Denizi (batı)
- Akdeniz (güney)

3 BOĞAZLARIN ÖNEMİ

Istanbul ve Çanakkale boğazları, Karadeniz'i Marmara Denizi'ne, Marmara Denizi'ni de Ege Denizi'ne bağlar. Bu boğazlar, dünya deniz ticareti açısından çok önemli bir geçiş güzergâhıdır.

4 TİCARET VE ULAŞIM GÜZERGAHLARI

Türkiye, kara, deniz, hava ve demir yolu ulaşım hatlarının kesiştiği önemli bir kavşakta yer alır. Bu konum, ticaretin gelişmesine ve farklı bölgelerle ekonomik ilişkilerin artmasına katkı sağlar.

5 EKONOMİK VE KÜLTÜREL ETKİLEŞİM

Stratejik konumumuz, farklı kıta ve bölgelerle ekonomik, kültürel ve sosyal etkileşim kurmamızı kolaylaştırır. Bu durum ülkemizin kültürel zenginliğini artırır.

SONUÇ: GÜÇLÜ BİR TÜRKİYE

- Kıtalar arasında bağlantı kurar.
- Denizlere erişim sağlar.
- Ulaşım ve ticareti geliştirir.
- Ekonomik fırsatlar sunar.
- Kültürel etkileşimi artırır.
- Stratejik güvenlik avantajı sağlar.

Coğrafi konumumuz, Türkiye'nin bugünü ve yarını için önemli fırsatlar sunar.

Haritalar, yeryüzündeki unsurları belirli amaçlara göre gösteren, ölçekli küçültülmüş modellerdir.

HARİTALARDAN KONUM ÇIKARIMI

Aynı bölgeye ait farklı haritalar, farklı sorulara cevap verir.

Aynı bölgeye ait farklı haritaları karşılaştırarak, bulunduğumuz yer ile ilgili daha fazla bilgiye ulaşabilir ve doğru çıkarımlar yapabiliriz.

1 SİYASİ HARİTA

İdari sınırları ve yerleşim yerlerini gösterir.

İŞARETLER (Lejant)

- İl sınırı
- Ülke sınırı
- İl merkezi
- ★ Ülke başkenti

Marmara Bölgesi Türkiye üzerindeki yeri

2 FİZİKİ HARİTA

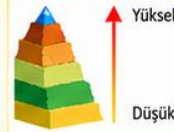
Yeryüzü şekillerini, yükselti ve doğal unsurları gösterir.

İŞARETLER (Lejant)

- Yüksek dağlar (1500 m +)
- Dağlar (500 - 1500 m)
- Platolar (200 - 500 m)
- Ovalar (0 - 200 m)
- Akarsular
- Göller
- Dağlar

Yükselti Basamakları

3 ULAŞIM HARİTASI

Ulaşım yollarını ve bağlantılarını gösterir.

İŞARETLER (Lejant)

- Otoyol
- Demir yolu
- Deniz yolu (feribot)
- Havalimanı
- Liman
- İl merkezi

Başlıca Ulaşım Hatları

- TEM Otoyolu
- D-100 Karayolu
- Marmaray
- Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu
- Uluslararası deniz yolları

4 HARİTALARDAN ELDE EDİLEBİLECEK BİLGİLER

Siyasi haritadan neler öğreniriz?

- İllerin adlarını ve idari sınırlarını
- Komşu ülkeleri ve sınırları
- İl merkezlerinin konumunu
- Bölgesel konumu

Fiziki haritadan neler öğreniriz?

- Dağ, ova, plato gibi yeryüzü şekillerini
- Yükselti farklarını
- Akarsuları ve gölleri
- Denizlerin ve doğal unsurların dağılışını

Ulaşım haritasından neler öğreniriz?

- Karayollarını (otoyol, ana yol)
- Demir yollarını
- Hava ve deniz ulaşım hatlarını
- Liman ve havalimanlarını
- Önemli ulaşım bağlantılarını

5 KARŞILAŞTIRMA VE ÇIKARIM

- ✓ Marmara Bölgesi, hem siyasi hem fiziki hem de ulaşım açısından Türkiye'nin en önemli bölgelerinden biridir.
- ✓ İstanbul, hem iki kıta arasında köprü görevi görür hem de karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu bağlantılarının kesiştiği stratejik bir konumdadır.
- ✓ Bölgedeki dağlar ve ovalar, yerleşme ve ulaşım yollarının yönünü etkiler.
- ✓ Boğazlar ve deniz ulaşımı, bölgenin ekonomik ve kültürel etkileşimini artırır.

Bir yeri tanımak için hem koordinatlarına hem de çevresindeki özelliklere bakarız.

KONUM BİLGİSİ: BÜYÜK KARŞILAŞTIRMA

Mutlak konum ve göreceli konum birbirini tamamlar. Birlikte kullanıldığında daha doğru çıkarımlar yapmamızı sağlar.

1

MUTLAK KONUM

Bir yerin Dünya üzerindeki konumunun paralel ve meridyenlerden yararlanılarak belirlenmesidir.

Paralel ve meridyenler

Paraleller doğu-batı doğrultusunda uzanır, meridyenler kutuplarda birleşir.

Enlem ve boylam

Bir yerin mutlak konumu enlem ve boylam dereceleri ile ifade edilir.

Koordinatlarla belirlenir

Her yerin Dünya üzerinde benzersiz koordinatları vardır.

2

GÖRECELİ KONUM

Bir yerin çevresindeki doğal ve beşerî unsurlara göre konumunun belirlenmesidir.

Çevredeki doğal ve beşerî unsurlar

Denizler, dağlar, ovalar, komşu ülkeler, yerleşim yerleri, yollar gibi unsurlar dikkate alınır.

Denizler, komşular, yollar, yer şekilleri

Bir yerin çevresiyle olan ilişkileri değerlendirilir.

Çevresel ilişkilerle açıklanır

Göreceli konum, çevresindeki özelliklere göre değişebilir. Aynı yer farklı unsurlara göre farklı şekillerde tanımlanabilir.

Şehrin göreceli konumu çevresindeki unsurlara göre tarif edilir.

3

TÜRKİYE ÖRNEĞİ: MUTLAK KONUM

- 36° – 42° kuzey paralelleri arasında yer alır.
- 26° – 45° doğu meridyenleri arasında yer alır.
- Kuzey ve Doğu Yarım Küre'de bulunur.
- Orta kuşakta yer alır.

4

TÜRKİYE ÖRNEĞİ: GÖRECELİ KONUM

- Asya ile Avrupa arasında yer alır.
- Karadeniz, Marmara, Ege ve Akdeniz'e kıyısı vardır.
- İstanbul ve Çanakkale boğazları ile deniz ulaşımında stratejik konumdadır.
- Birçok komşu ülkeye yakındır.
- Önemli kara, deniz, hava ve demir yolu güzergâhlarının üzerindedir.

5

DÜNYA ÖRNEĞİ: KITALAR VE OKYANUSLAR

Türkiye, Asya ile Avrupa'nın, üç kıtanın (Asya, Avrupa, Afrika) birbirine yaklaştığı bölgede yer alır ve dört denize komşudur.

Doğal çevre, doğada kendiliğinden oluşan unsurlardan oluşur.

DOĞAL ÇEVRE VE BEŞERİ ÇEVRE

İnsanların yaşadığı çevre, doğal ve beşerî unsurların birlikte oluşturduğu bir bütündür.

Beşerî çevre, insanların ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturduğu unsurlardan oluşur.

DOĞAL ÇEVRE

Doğada kendiliğinden oluşan, insan etkisi olmadan var olan unsurlardır.

Dağlar

Ovalar

Akarsular

Göller

İklim

Bitki örtüsü

İnsan çevreden etkilenir.

İnsan çevreyi de değiştirebilir.

BEŞERİ ÇEVRE

İnsanların ihtiyaçlarını karşılamak için oluşturduğu unsurlardır.

Yol

Köprü

Baraj

Fabrika

Yerleşme

Tarım alanı

DOĞAL ÇEVRENİN YAŞAMIMIZA ETKİLERİ

Dağlar iklimi, bitki örtüsünü ve ulaşımı etkiler.

Akarsular, tarım, yerleşme ve ulaşım için fırsatlar sunar.

İklim, tarım ürünlerini, yaşam biçimini ve ekonomik faaliyetleri etkiler.

BEŞERİ ÇEVRENİN DOĞAL ÇEVREYE ETKİLERİ

Barajlar akarsuların akışını değiştirir, yeni göller oluşturur.

Yollar ve yerleşmeler doğal alanları dönüştürür.

Fabrikalar ve yoğun yerleşmeler çevre kirliliğine neden olabilir.

İNSAN VE ÇEVRE ARASINDAKİ KARŞILIKLI ETKİLEŞİM

Doğal çevre insanın yaşamını etkiler.

- İklim
- Yer şekilleri
- Su kaynakları
- Bitki örtüsü

İnsan, ihtiyaçlarını karşılamak için çevreyi değiştirir.

- Barajlar
- Yerleşmeler
- Yollar
- Tarım alanları
- Sanayi tesisleri

DAHA SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR ÇEVRE İÇİN

Doğal alanları koruyalım.

Kaynakları bilinçli kullanalım.

Çevre kirliliğini azaltalım.

Doğa ile uyumlu yaşamayı tercih edelim.

Hava durumu, kısa süreli atmosfer koşullarını ifade eder. İklim ise uzun yıllar boyunca gözlemlenen ortalama hava koşullarıdır.

HAVA DURUMU, İKLİM VE YAŞAM

İklim, insanların giyim kuşamından konut tipine, tarım ürünlerinden günlük yaşam alışkanlıklarına kadar birçok alanda etkili olur.

1 HAVA DURUMU NEDİR?

Hava durumu, belirli bir yerde, belirli bir zamanda yaşanan kısa süreli atmosfer olaylarıdır. Günlük olarak değişebilir.

İSTANBUL İÇİN 5 GÜNLÜK HAVA DURUMU TAHMİNİ

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma
24° 16°	18° 14°	20° 13°	17° 12°	22° 15°
Açık	Yağmurlu	Parçalı bulutlu	Bulutlu	Açık

2 İKLİM NEDİR?

İklim, bir bölgede uzun yıllar (en az 30 yıl) boyunca gözlemlenen ortalama hava koşullarıdır. Mevsimlerin genel özelliklerini belirler.

ANTALYA'NIN YILLIK ORTALAMA İKLİM ÖZELLİKLERİ

AYLARA GÖRE ORTALAMA SICAKLIK VE YAĞIŞ (Antalya)

3 HAVA DURUMU VE İKLİMİN FARKLARI

Hava Durumu	İklim
Kısa sürelidir (saatlik, günlük).	Uzun yıllara aittir (en az 30 yıl).
Dar bir alanda etkilidir (şehir, ilçe).	Geniş alanlarda etkilidir (bölge, ülke).
Sürekli değişir.	Yıllar içinde genellikle daha karardır.
O günkü sıcaklık, yağış, rüzgâr gibi değerlerle ifade edilir.	Mevsimlerin genel özelliklerini belirler.
Örneğin: "Bugün Ankara'da yağmur var."	Örneğin: "Ankara'nın iklimi karasal iklimdir."

4 İKLİMİN YAŞAMA ETKİLERİ

A GİYİM KUŞAM

B KONUT TİPLERİ

C TARIM VE HAYVANCILIK

D GÜNLÜK YAŞAM

5 TÜRKİYE'DE İKLİM TİPLERİ VE YAŞAM

6 MEVSİMLERİN YAŞAMA ETKİSİ

İlkbahar	Yaz	Sonbahar	Kış
Tarım faaliyetleri artar, doğa canlanır.	Turizm faaliyetleri yoğunlaşır.	Hasat dönemi yaşanır.	Ulaşım zorlaşabilir, ısıtma ihtiyacı artar.

7 SONUÇ: İKLİM YAŞAMIMIZI ŞEKLİNDİRİR

- ✓ Hava durumu günlük yaşamı etkiler, planlarımızı değiştirir.
- ✓ İklim, bir bölgenin doğal özelliklerini ve insan yaşamını uzun vadede şekillendirir.
- ✓ Giyim, konut, tarım, ulaşım, turizm ve ekonomik faaliyetler iklime göre değişir.
- ✓ İnsanlar, bulundukları çevrenin iklim koşullarına uyum sağlayarak yaşamlarını sürdürür.

YER ŞEKİLLERİ

YAŞAMIMIZI NASIL ETKİLER?

Yeryüzü şekilleri; iklimi, bitki örtüsünü, ulaşımı, yerleşmeyi ve ekonomik faaliyetleri etkiler.

Yeryüzü şekilleri, insanların yaşam alanlarını seçerken ve ekonomik faaliyetlerini sürdürürken önemli bir rol oynar.

Dağ, ova, plato, vadi ve yükselti gibi yer şekilleri bulunduğu bölgenin doğal özelliklerini ve insan yaşamını doğrudan etkiler.

1 DAĞLIK ALANLAR

- Yükselti fazladır, eğim genellikle diktir.
- Ulaşım zor ve maliyetlidir.
- Yerleşme alanları sınırlıdır, genellikle dağ eteklerinde kurulur.
- Turizm, hayvancılık, ormancılık ve madencilik önemli faaliyetlerdir.

ÖRNEK

Dağ köyleri Hayvancılık Turizm

2 OVALAR

- Yükselti azdır, yüzey düzdür.
- Tarım için en uygun alanlardır.
- Ulaşım kolaydır.
- Yerleşmeler sık ve geniş alanlara yayılmıştır.
- Sanayi, ticaret ve hizmet sektörleri gelişmiştir.

ÖRNEK

Tarım Yerleşme Sanayi

3 PLATOLAR

- Yüksek ve geniş, genellikle düzlük alanlardır.
- İklim daha serin ve kuraktır.
- Tarım, hayvancılık ve madencilik yapılır.
- Yerleşmeler ovalara göre daha seyrekler.

ÖRNEK

Buğday tarımı Hayvancılık Madencilik

4 VADİLER

- Akarsular tarafından oluşturulan uzun çukurluk alanlardır.
- Ulaşım için doğal koridorlar sağlar.
- Yerleşmeler genellikle vadi tabanlarında yoğunlaşır.
- Tarım, turizm ve ulaşım açısından önemlidir.

ÖRNEK

Ulaşım yolu Yerleşme Tarım

5 YÜKSELTİ VE EĞİM

Daha soğuk
Daha serin
Daha sıcak

Yükselti arttıkça sıcaklık azalır.

- Yükselti arttıkça sıcaklık azalır.
- Eğim arttıkça ulaşım zorlaşır.
- Yüksek alanlarda tarım ürünleri ve yaşam koşulları değişir.
- Eğimli alanlarda heyelan riski artar, yerleşme alanları sınırlıdır.

6 Türkiye'den Örnekler

Doğu Anadolu'nun dağlık alanları Çukurova'nın verimli ovaları İç Anadolu'nun platoları Kızılırmak Vadisi (ulaşım ve yerleşme) Karadeniz'in eğimli yamaçları

7 Yer Şekilleri – İnsan Faaliyetleri İlişkisi

Yer şekli	Başlıca etkileri
Dağ	Ulaşım zor, yerleşme sınırlı, hayvancılık, turizm
Ova	Tarım, yerleşme, ulaşım ve sanayi için uygundur.
Plato	Tarım, hayvancılık, madencilik; yerleşme daha seyrek.
Vadi	Ulaşım ve yerleşme koridoru, tarım ve turizm.
Yükselti / Eğim	İklim, bitki örtüsü, ulaşım ve ekonomik faaliyetleri etkiler.

8 Sonuç

- Yer şekilleri, insanların yaşam alanlarını seçimlerini etkiler.
- Tarım, hayvancılık, sanayi, turizm ve ulaşım faaliyetleri, yer şekillerine göre değişir.
- Yükselti ve eğim, iklimi ve bitki örtüsünü etkileyerek insan yaşamını şekillendirir.
- Yer şekillerini tanımak, doğal kaynakları doğru kullanmak ve sürdürülebilir bir yaşam için önemlidir.

İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmek için suya, yiyeceğe, uygun iklime, ulaşım olanaklarına ve iş imkanlarına ihtiyaç duyar.

DOĞAL KOŞULLAR NÜFUSU VE YERLEŞMEYİ ETKİLER

Nüfusun dağılışında doğal koşulların yanı sıra ekonomik faaliyetler, ulaşım olanakları ve sosyal etkenler de önemlidir.

Doğal koşullar elverişli olduğunda nüfus ve yerleşme genellikle fazla, elverişsiz olduğunda ise daha azdır. Ancak yerleşmenin bütün koşullarını yalnızca doğal etkenler belirlemez.

1 KIYI KENTİ ÖRNEĞİ: ANTALYA

Antalya

	İklim koşulları	Yazlar sıcak, kışlar ılık. Uzun süreli turizm elverişlidir.
	Yükselti ve eğim	Genellikle alçak ve düzdür. Yerleşmeye uygundur.
	Su kaynakları	Akarsular ve yer altı suları vardır. Tarım ve günlük yaşamı destekler.
	Tarıma elverişli alanlar	Sera tarımı, meyve ve sebze üretimi gelişmiştir.
	Ulaşım olanakları	Karayolu, hava yolu, deniz yolu gelişmiştir. Türkiye'nin ve dünyanın birçok yerine ulaşım mümkündür.

SONUÇ

Doğal koşulların elverişli olması, tarım, turizm, ticaret ve hizmet sektörlerinin gelişmesiyle nüfus ve yerleşme fazladır.

TÜRKİYE'DE NÜFUS DAĞILIŞI (GENEL GÖRÜNÜM)

Nüfus; kıyı bölgelerinde, ovalarda, akarsu boylarında ve ulaşım olanaklarının geliştiği alanlarda daha fazladır. Yüksek ve dağlık alanlarda ise genellikle daha azdır.

3 NÜFUS VE YERLEŞMEYİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

a Doğal Faktörler

	İklim koşulları	İlman iklim insanların yaşamını kolaylaştırır.
	Yükselti ve eğim	Düz ve alçak alanlar yerleşmeye daha uygundur.
	Su kaynakları	Akarsular, göller ve yer altı suları yerleşmeyi destekler.
	Tarıma elverişli alanlar	Verimli topraklar nüfusun artmasına katkı sağlar.

b Beşerî Faktörler

	Ekonomik faaliyetler	Sanayi, ticaret, turizm ve hizmet sektörü iş imkânı sağlar.
	Ulaşım olanakları	Karayolu, demir yolu, deniz yolu ve hava yolu yerleşmeyi geliştirir.
	Sosyal etkenler	Eğitim, sağlık, güvenlik ve kültürel imkânlar nüfusu etkiler.
	Yönetim ve yatırım	Yatırımlar ve planlı yerleşim çalışmaları nüfusun artmasını sağlar.

2 YÜKSEK YERLEŞİM ÖRNEĞİ: ERZURUM

Erzurum

	İklim koşulları	Kışlar uzun ve soğuk, yazlar serin geçer. Tarım süresi kısadır.
	Yükselti ve eğim	Yükseltisi fazladır, eğimli alanlar yaygındır. Yerleşme alanları sınırlıdır.
	Su kaynakları	Akarsular vardır ancak soğuk iklim nedeniyle tarım alanları sınırlıdır.
	Tarıma elverişli alanlar	Tarım daha çok yaz aylarında yapılır. Büyük alanlar hayvancılığa ayrılmıştır.
	Ulaşım olanakları	Ulaşım kışın zorlaşır. Ancak kara yolu ve demir yolu ile önemli hatlar üzerinde yer alır.

SONUÇ

Sert iklim, yüksek ve engebeli arazi koşulları nedeniyle nüfus ve yerleşme kıyı ve ova kesimlerine göre daha azdır.

4 KIYI, OVA VE DAĞLIK ALANLARDA YERLEŞME KARŞILAŞTIRMASI

Kıyı alanları

- İlman iklim
- Ulaşım kolaylığı
- Turizm ve ticaret
- Nüfus fazladır.

Ovalar

- Verimli topraklar
- Tarım olanakları
- Düz alanlar
- Nüfus fazladır.

Dağlık alanlar

- Sert iklim
- Eğimli arazi
- Ulaşım zorluğu
- Nüfus genellikle azdır.

5 DOĞAL KOŞULLARIN ETKİSİ

6 ÖNEMLİ SONUÇLAR

- ✓ Nüfus ve yerleşme, doğal koşullardan etkilenir.
- ✓ İlman iklim, düz ve verimli alanlar, su kaynakları ve ulaşım olanakları nüfusu artırır.
- ✓ Yüksek ve dağlık alanlarda nüfus genellikle daha azdır.
- ✓ Ekonomik faaliyetler, ulaşım, eğitim, sağlık ve güvenlik gibi beşerî faktörler de nüfus ve yerleşmeyi etkiler.
- ✓ Nüfusun dağılışı zaman içinde değişebilir.
- ✓ Yerleşmeler, doğal ve beşerî etkenlerin birlikte etkisiyle şekillenir.

İKLİM VE YER ŞEKİLLERİ EKONOMİYİ ŞEKİLLENDİRİR

İklim ve yer şekillerinin özellikleri, insanların hangi ekonomik faaliyetleri yapacağını ve bu faaliyetlerin nerede gelişeceğini etkiler.

Doğal koşullar, bir bölgenin sahip olduğu kaynakları ve imkânları belirler. Bu imkânlar da ekonomik faaliyetlerin çeşitlenmesine ve gelişmesine katkı sağlar.

Aynı doğal özellikler, farklı bölgelerde farklı ekonomik faaliyetlerin gelişmesine neden olabilir. Ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilir olması için doğal çevre korunmalıdır.

1 TARIM

İklim ve yer şekilleri, yetiştirilen tarım ürünlerini belirler.

Doğal özellikler

Ilıman ve sıcak iklim koşulları

Verimli ovalar ve delta alanları

Su kaynaklarının varlığı

Ekonomik faaliyet

Tarım yapılır.

Örnek ürünler

Buğday, pamuk, zeytin, üzüm, fındık, çay, narenciye, sebze ve meyveler.

2 HAYVANCILIK

İklim, bitki örtüsü ve yer şekilleri, hayvancılık faaliyetlerini etkiler.

Doğal özellikler

Geniş otlaklar ve meralar

Serin iklim özellikle yüksek alanlarda

Plato ve dağlık alanlar

Ekonomik faaliyet

Büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık yapılır.

Örnek bölgeler

Doğu Anadolu, İç Anadolu, Karadeniz'in yaylaları.

3 TURİZM

İklim, denizler, yer şekilleri ve doğal güzellikler, turizmin gelişmesini sağlar.

Doğal özellikler

Sıcak ve ılıman iklim

Denizlerin varlığı ve kıyı uzunluğu

Doğal ve tarihi güzellikler

Ekonomik faaliyet

Deniz, doğa, kültür ve kırsal turizmi gelişir.

Örnek bölgeler

Akdeniz ve Ege kıyıları, Kapadokya, Karadeniz yaylaları, kırsal turizmi merkezleri.

4 ORMANCILIK

İklim ve yer şekilleri, ormanların yayılışını ve ekonomik değerini belirler.

Doğal özellikler

Yeterli ve düzenli yağış

Nemli iklim koşulları

Dağlık ve engebeli yer şekilleri

Ekonomik faaliyet

Orman ürünleri elde edilir.

Örnek ürünler

Kereste, mobilya, kâğıt, reçine ve ormansal yan ürünler.

Örnek bölgeler: Karadeniz

5 MADENCİLİK

Yer şekilleri ve jeolojik yapı, yer altı kaynaklarının oluşumunu etkiler.

Doğal özellikler

Zengin yer altı kaynakları

Kırılgan ve faylı yer yapıları

Dağlık ve engebeli alanlar

Ekonomik faaliyet

Madencilik yapılır.

Örnek madenler

Bor, demir, bakır, krom, linyit, taş, kömür, mermer, tuz, altın, gümüş.

Örnek bölgeler: İç Anadolu, Doğu Anadolu.

6 ULAŞIM

Yer şekilleri ve iklim, ulaşım yollarının yapımını ve kullanımını etkiler.

Doğal özellikler

Dağlık ve engebeli arazi

Kış koşulları ve kar yağışı

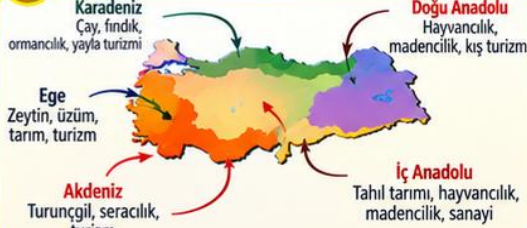
Denizler, boğazlar ve doğal geçitler

Ekonomik faaliyet

Karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu ulaşımı gelişir.

7 TÜRKİYE'DEN BÖLGESEL ÖRNEKLER

8 SONUÇ

- İklim ve yer şekilleri, ekonomik faaliyetlerin türünü, çeşitliliğini ve dağılımını etkiler.
- Tarım, hayvancılık, turizm, ormancılık, madencilik ve ulaşım doğal koşullarla yakından ilişkilidir.
- Ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilir olması için doğal çevrenin korunması gerekir.
- Aynı doğal koşullar, Türkiye'nin farklı bölgelerinde farklı ekonomik faaliyetlerin gelişmesine neden olur.
- Ekonomik faaliyetler yalnızca doğal koşullara değil, insanların ihtiyaçları, teknoloji, ulaşım ve pazar koşulları gibi beşeri etkenlere de bağlıdır.

1 BARAJ

ÖNCE

SONRA

Akarsular üzerine barajlar yapılarak su depolanır ve enerji üretilir.

YARARLARI

- ✓ Elektrik enerjisi üretilir.
- ✓ Tarımda sulama imkânı artar.
- ✓ Su taşkınları kontrol altına alınır.

ÇEVREDEKİ DEĞİŞİM

- ✓ Vadi tabanı su altında kalır.
- ✓ Doğal yaşam alanları değişir.
- ✓ Akarsuyun doğal akışı azalır.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- ✓ Canlıların yaşam alanları korunmalıdır.
- ✓ Yerleşim yerleri dikkatle planlanmalıdır.
- ✓ Su kaynakları sürdürülebilir şekilde kullanılmalıdır.

2 YOL VE TÜNEL

ÖNCE

SONRA

Dağlık alanlarda yollar ve tüneller yapılarak ulaşım kolaylaştırılır.

YARARLARI

- ✓ Ulaşım süresi kısalır.
- ✓ İnsan ve mal taşımacılığı gelişir.
- ✓ Bölgeler arası bağlantı güçlenir.

ÇEVREDEKİ DEĞİŞİM

- ✓ Dağlar ve vadiler kesilir.
- ✓ Bitki örtüsü tahrip olabilir.
- ✓ Hayvanların yaşam alanları etkilenir.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- ✓ Doğaya en az zarar verecek güzergâh seçilmelidir.
- ✓ Yaban hayatı geçişleri (köprü, tünel) planlanmalıdır.
- ✓ Erozyon ve heyelan riski azaltılmalıdır.

3 YERLEŞME

ÖNCE

SONRA

Nüfusun artmasıyla yeni yerleşim alanları kurulur, şehirler büyür.

YARARLARI

- ✓ İnsanların barınma, eğitim, sağlık gibi ihtiyaçları karşılanır.
- ✓ Ekonomik ve sosyal yaşam gelişir.
- ✓ İstihdam olanakları artar.

ÇEVREDEKİ DEĞİŞİM

- ✓ Tarım alanları ve doğal alanlar azalır.
- ✓ Doğal bitki örtüsü tahrip olabilir.
- ✓ Atık miktarı ve çevre kirliliği artabilir.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- ✓ Yerleşim alanları, tarım ve doğal alanlar dikkate alınarak planlanmalıdır.
- ✓ Yeşil alanlar korunmalıdır.
- ✓ Atık yönetimi ve çevre düzeni sağlanmalıdır.

4 MADEN OCAĞI

ÖNCE

SONRA

Yer altı kaynaklarını çıkarmak için maden ocakları açılır.

YARARLARI

- ✓ Sanayi ve üretim için ham madde sağlanır.
- ✓ Bölgede istihdam ve ekonomik canlılık oluşur.
- ✓ Ülke ekonomisine katkı sağlar.

ÇEVREDEKİ DEĞİŞİM

- ✓ Bitki örtüsü ve toprak yapısı bozulur.
- ✓ Arazi şekli değişir, doğal yaşam alanları zarar görebilir.
- ✓ Toz, gürültü ve su kirliliği oluşabilir.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- ✓ Çevresel etkiler azaltılarak çalışılmalıdır.
- ✓ Atıklar ve maden sahaları rehabilite edilmelidir.
- ✓ Doğal yaşam alanları korunmalıdır.

5 TURİZM TESİSİ

ÖNCE

SONRA

Doğal güzelliklerin olduğu alanlarda turizm tesisleri kurulur.

YARARLARI

- ✓ Gelir ve istihdam sağlar.
- ✓ Bölgenin tanınmasına katkı yapar.
- ✓ Ulaşım, altyapı ve hizmetler gelişir.

ÇEVREDEKİ DEĞİŞİM

- ✓ Kıyı ve doğal alanlar yapılaşmaya açılır.
- ✓ Doğal bitki örtüsü ve habitatlar zarar görebilir.
- ✓ Atıklar, su ve çevre kirliliği artabilir.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- ✓ Doğal alanlar ve kıyılar korunmalıdır.
- ✓ Yapılaşma kontrollü ve planlı olmalıdır.
- ✓ Atık yönetimi, su kullanımı ve çevre koruma önlemleri uygulanmalıdır.

SONUÇ

- ✓ İnsanlar, ihtiyaçlarını karşılamak için doğal çevrede değişiklikler yapar.
- ✓ Bu değişiklikler yaşamı kolaylaştırırken bazı çevresel sorunlara da neden olabilir.

- ✓ Doğal kaynakları korumak, sürdürülebilir bir çevre için gereklidir.
- ✓ Ekonomik gelişme ile çevre koruma birlikte düşünülmelidir.

İnsan ve doğal çevre sürekli etkileşim hâlinindedir. Doğal çevre, insanların yaşamını şekillendirirken insanlar da kendi ihtiyaçları doğrultusunda doğal çevreyi değiştirir.

DOĞAL VE BEŞERİ ÇEVRE: NEDEN-SONUÇ SENTEZİ

Doğal koşullar, nüfus ve yerleşmeyi etkiler. Nüfus ve ekonomik faaliyetler de beşerî çevrede değişime yol açar. Bu ilişki tek yönlü değil, karşılıklı etkileşimlidir.

Aynı doğal koşullarda farklı sonuçlar ortaya çıkabilir. Doğal ve beşerî çevre arasındaki ilişki, her bölgede farklı özellikler gösterir ve zaman içinde değişebilir.

1 KIYI BÖLGESİ ÖRNEĞİ (Ege Bölgesi)

DOĞAL KOŞULLAR

- Ilıman iklim
- Uzun kıyı şeridi
- Verimli ovalar ve delta alanları
- Denize yakınlık
- Dağlar kıyıya paralel uzanır ve iç kesimlerle bağlantıyı sınırlayabilir.

NÜFUS VE YERLEŞME

- Nüfus yoğunluğu fazladır.
- Yerleşmeler genellikle kıyıda ve ovalarda toplanır.
- Şehirler, limanlar ve turizm merkezleri gelişmiştir.

EKONOMİK FAALİYETLER

- Tarım (zeytin, üzüm, incir, sebze-meyve)
- Turizm
- Balıkçılık
- Sanayi
- Ulaşım ve ticaret (liman faaliyetleri)

BEŞERİ ÇEVREDE DEĞİŞİM

- Kıyı şeridinde turizm tesisleri, limanlar ve yerleşim alanları artmıştır.
- Tarım alanları genişletilmiştir.
- Ulaşım ağı (yol, liman, havalimanı) gelişmiştir.
- Doğal alanlar üzerinde yapılaşma artmış, kıyı ekosistemleri baskı altında kalmıştır.

2 DAĞLIK BÖLGE ÖRNEĞİ (Doğu Anadolu Bölgesi)

DOĞAL KOŞULLAR

- Yükselti fazladır.
- İklim serttir, kışlar uzun ve soğuktur.
- Eğimli ve engebeli arazi vardır.
- Tarım alanları sınırlıdır.
- Akarsuların hidroelektrik potansiyeli yüksektir.

NÜFUS VE YERLEŞME

- Nüfus yoğunluğu genel olarak azdır.
- Yerleşmeler vadilerde ve daha düşük yükseltide alanlarda toplanır.
- Kış koşulları yerleşmeyi sınırlar.

EKONOMİK FAALİYETLER

- Hayvancılık (büyükbaş, küçükbaş)
- Hidroelektrik enerji üretimi
- Madencilik (ör. krom, bakır)
- Sınırlı tarım (buğday, arpa)
- Kış turizmi (kayak merkezleri)

BEŞERİ ÇEVREDE DEĞİŞİM

- Barajlar ve hidroelektrik santraller yapılmıştır.
- Yol, tünel ve viyadüklerle ulaşım gelişmiştir.
- Madencilik sahaları açılmıştır.
- Turizm tesisleri kurulmuştur.
- Yerleşmeler ve ulaşım ağlarıyla vadiler daha erişilebilir hâle gelmiştir.

3 İÇ ANADOLU OVASI ÖRNEĞİ (Konya Ovası)

DOĞAL KOŞULLAR

- Yükselti orta, arazi genellikle düzdür.
- Karasal iklim etkilidir.
- Yağış miktarı azdır.
- Geniş ve verimli ovalar vardır.
- Su kaynakları sınırlıdır vardır. kuraklık riski yüksektir.

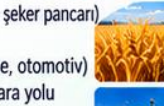
NÜFUS VE YERLEŞME

- Nüfus yoğunluğu orta düzeydedir.
- Yerleşmeler genellikle ovalarda ve ulaşım yolları üzerinde toplanır.
- Büyük şehirler (Konya, Eskişehir) hem tarım hem de sanayi ile gelişmiştir.

EKONOMİK FAALİYETLER

- Tarım (buğday, arpa, şeker pancarı)
- Hayvancılık
- Sanayi (gıda, makine, otomotiv)
- Ulaşım ve lojistik (kara yolu ve demir yolu)
- Yenilenebilir enerji (güneş, rüzgâr)

BEŞERİ ÇEVREDE DEĞİŞİM

- Sulama projeleri ile tarım alanları genişletilmiştir.
- Sanayi tesisleri ve organize sanayi bölgeleri kurulmuştur.
- Ulaşım ağı gelişmiştir.
- Yerleşim alanları büyümüştür.
- Aşırı su kullanımı nedeniyle kuraklık ve yer altı su seviyelerinde azalma riski artmıştır.

NEDEN-SONUÇ MODELİ

GENEL SONUÇLAR

- ✓ Doğal koşullar, nüfus ve yerleşmenin dağılımını yönlendirir.
- ✓ Nüfus ve ekonomik faaliyetler, beşerî çevrede kalıcı değişiklikler oluşturur.
- ✓ Aynı doğal koşullarda farklı ekonomik faaliyetler ve sonuçlar ortaya çıkabilir.
- ✓ Doğal ve beşerî çevre arasında karşılıklı bir etkileşim vardır.
- ✓ Sürdürülebilir bir gelecek için doğal kaynakların korunması ve dengeli kullanılması gerekir.

Türkler, tarih boyunca Orta Asya'dan Anadolu'ya, Kafkasya'dan Balkanlara kadar geniş bir coğrafyada yaşamış, bulundukları yerlere önemli kültürel miraslar kazandırmıştır.

TÜRK DÜNYASI:

ORTAK TARİH VE KÜLTÜR COĞRAFYASI

Türk dünyası, Türkistan'dan Balkanlara uzanan geniş bir coğrafyada yaşayan Türk halklarının tarihi, dili, kültürü ve ortak değerleriyle oluşturduğu büyük bir kültür coğrafyasıdır.

Günümüzde farklı devletler sınırları içinde yaşayan Türk toplulukları, ortak tarih, dil, gelenek, kültür ve değerlerle birbirine bağlıdır.

ORTAK DEĞERLERİMİZ

Ortak tarih

Köklü bir devlet geleneği ve ortak tarihi miras.

Ortak dil

Aynı dil ailesine bağlı Türk dilleri.

Ortak kültür

Gelenekler, görenekler, müzik, halk edebiyatı.

Ortak değerler

Misafirperverlik, dayanışma, adalet ve özgürlük anlayışı.

Ortak miras

Tarihi şehirler, mimari eserler ve kültürel zenginlikler.

Akraba topluluklar

Farklı ülkelerde yaşayan Türk toplulukları.

Güçlü bağlar

Eğitim, kültür, ekonomi ve bilim alanlarında iş birliği.

BAĞIMSIZ TÜRK DEVLETLERİ

					
Türkiye (1923)	Azerbaycan (1991)	Kazakistan (1991)	Kırgızistan (1991)	Özbekistan (1991)	Türkmenistan (1991)

BAŞKA DEVLETLERİN YÖNETİMİNDE YAŞAYAN BAZI TÜRK TOPLULUKLARI

		
Kırım Tatarları (Ukrayna)	Balkan Türkleri (Yunanistan, Bulgaristan, Kuzey Makedonya, Romanya)	Gagauzlar (Moldova)
		
Irak Türkmenleri (Irak)	Suriye Türkleri (Suriye)	Uygurlar (Çin)

TÜRK DÜNYASI'NIN ÖNEMİ

- Geniş bir coğrafyada yaşayan milyonlarca insanı kapsar.
- Sadece bağımsız devletlerden ibaret değildir.
- Ortak tarih, dil, kültür ve değerler birleştirici güçtür.
- Ekonomik, kültürel, bilimsel ve eğitim alanlarında iş birliği halklar arasındaki bağları güçlendirir.
- Türk dünyası, barış, istikrar ve karşılıklı saygı temelinde daha güçlü bir geleceğe sahiptir.

Farklı ülkelerde yaşayan Türk toplulukları; ortak köklerden, ortak değerlerden ve benzer kültürlerden beslenen bir ailenin parçalarıdır.

TÜRK DÜNYASINI BİRBİRİNE BAĞLAYAN KÖPRÜLER

Ortak tarih, dil, kültür ve değerler, Türk dünyasındaki ülkeler ve toplumlar arasında geçmişten günümüze uzanan güçlü bağlar kurar.

Türk dünyasını birbirine bağlayan köprüler, ülkeler arasında dostluk, iş birliği ve dayanışmayı güçlendirir. Bu köprüler geçmişten geleceğe taşır.

1 DİL VE EDEBİYAT

- Türk dilleri aynı kökten gelir.
- Benzer kelimeler ve anlatım özellikleri vardır.
- Edebiyat, halk hikâyeleri ve destanlar ortak değerler taşır.
- Ortak alfabe çalışmaları, Türk dilleri arasında iletişimi kolaylaştırmak için bir öneri ve iş birliği sürecidir.

2 ORTAK TARİH

- Köklerimiz Orta Asya'ya uzanır.
- Tarih boyunca birçok devlet kurulmuştur.
- Göçler, kültürel etkileşim ve ortak mücadeleler bizi yakınlaştırmıştır.
- Ortak tarih bilinci, bugün de birlik ve dayanışma duygusunu güçlendirir.

3 GELENEK VE GÖRENEKLER

- Nevruz, düğün, bayram ve misafirperverlik ortak değerlerdir.
- Yemek kültürü, giyim-kuşam ve el sanatları benzerlikler taşır.
- Atlı kültür, yaylacılık, oba ve yurt geleneği önemli bir mirastır.
- Bu ortak gelenekler, toplumlar arasında güçlü bir kültürel bağ kurar.

4 SANAT VE MÜZİK

- Türk dünyasında benzer ezgiler, makamlar ve müzik aletleri vardır (dombra, komuz, bağlama vb.).
- Halk oyunları, müzik ve danslar ortak duyguları yansıtır.
- Minyatür, halı, kilim ve el sanatları ortak estetik anlayışı taşır.
- Sanat ve müzik, kültürler arasında dostluk ve yakınlık oluşturur.

5 KÜLTÜREL MİRAS

- Tarihi şehirler, camiler, medreseler, kervansaraylar, köprüler ve kaleler ortak mirasımızdır.
- UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki birçok eser Türk dünyasının ortak değeridir.
- Bu eserler geçmişimizi tanınamızı sağlar ve geleceğe aktarılır.
- Kültürel mirasın korunması için ülkeler arasında iş birliği yapılır.

ORTAK ALFABE ÇALIŞMALARI

- Türk devletleri ve toplumları arasında iletişimi güçlendirmek amacıyla ortak alfabe önerileri üzerinde çalışmalar yapılmaktadır.
- Bu çalışmalar, kültürel yakınlığı artırmayı ve Türk dilleri arasında daha kolay iletişim kurmayı hedefler.
- Şu anda tüm ülkelerin aynı alfabeyi kullanmaya başladığı anlamına gelmez. Bu, devam eden bir iş birliği ve gelecek için önemli bir adımdır.

KÜLTÜREL İŞ BİRLİĞİNİN SONUÇLARI

- BİRBİRİNİ TANIMA**
Halklar birbirini daha iyi tanıır, önyargılar azalır, dostluk ve kardeşlik duyguları güçlenir.
- KÜLTÜREL MİRASI KORUMA**
Ortak tarihi ve kültürel değerler korunur, gelecek nesillere aktarılır.
- ORTAK PROJELER GELİŞTİRME**
Eğitim, kültür, turizm, bilim, ekonomi ve ulaşım alanlarında ortak projeler gerçekleştirilir.
- DAYANIŞMA VE GÜÇLÜ GELECEK**
İş birliği, bölgesel barışa, istikrara ve ortak bir geleceğe katkı sağlar.

ORTAK BİR GELECEK İÇİN EL ELE

- Ortak kültürümüz, farklı coğrafyalarda yaşayan milyonlarca insanı bir araya getirir. Geçmişten aldığımız güçle, eğitimde, kültürde, ekonomide ve bilimde iş birliğini artırarak daha güçlü bir Türk dünyası için birlikte çalışabiliriz.

TÜRK DÜNYASIYLA İŞ BİRLİĞİ YAPAN KURULUŞLAR

Farklı kuruluşlar farklı alanlarda çalışarak Türk dünyasıyla iş birliğini güçlendirir.

Ortak tarih, dil, kültür ve değerler etrafında geliştirilen iş birliği; eğitim, kültür, ekonomi ve sosyal alanlarda daha güçlü bir Türk dünyası için önemli bir adımdır.

Bu kuruluşlar, Türk devletleri ve Türk toplulukları arasında dostluk, dayanışma ve ortak projeler geliştirerek geleceğe daha güçlü bağlarla ulaşmayı hedefler.

1 TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI (TDT)

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI
ORGANIZATION OF TURKIC STATES

Temel çalışma alanı

Türk devletleri arasında çok yönlü iş birliği

Başlıca faaliyet alanları

- Siyasi diyalog ve iş birliğinin geliştirilmesi
- Ekonomi, ulaştırma, enerji ve dijital alanlarda ortak projeler
- Eğitim, bilim ve gençlik çalışmaları
- Türk dünyasında dayanışmanın artırılması

Türk devletleri, düzenli zirvelerle ortak projeleri ve iş birliği alanlarını belirler.

2 TÜRKSOY

TÜRKSOY
ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜRÜ TEŞKİLATI
INTERNATIONAL ORGANIZATION OF TURKIC CULTURE

Temel çalışma alanı

Türk kültürü ve sanatının tanıtılması ve yaşatılması

Başlıca faaliyet alanları

- Türk kültür ve sanat etkinlikleri (dil, edebiyat, müzik, tiyatro, sinema)
- Ortak kültürel mirasın korunması
- Türk dünyası şehirlerinin "Türk Dünyası Kültür Başkenti" seçilmesi
- Ortak yayınlar ve kültürel projeler

TÜRKSOY, Türk dünyasının zengin kültürel mirasını uluslararası platformlarda tanıtır.

3 YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ

Temel çalışma alanı

Türkçenin ve Türkiye kültürünün tanıtılması

Başlıca faaliyet alanları

- Yurt dışında Türkçe öğretimi (Türkçe kursları)
- Türkiye'nin kültür, sanat ve edebiyatının tanıtılması
- Kültürel etkinlikler, sergiler, söyleşiler
- Türkçe öğrenenler için sınav ve sertifika programları

Yunus Emre Enstitüsü, dünyada Türkçeye ilgi duyan herkese dil ve kültür köprüleri kurar.

4 TİKA

TİKA
T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
TÜRK İŞ BİRLİĞİ VE KOORDİNASYON AJANSI

Temel çalışma alanı

Kalkınma ve iş birliği projeleri

Başlıca faaliyet alanları

- Eğitim, sağlık, tarım, altyapı ve sosyal projeler
- Tarihi ve kültürel mirasın korunmasına yönelik çalışmalar
- Acil insani yardım faaliyetleri
- Türk dünyası başta olmak üzere pek çok ülkede kalkınma destek projeleri

TİKA, dost ve kardeş ülkelerde kalkınma projeleriyle insanların yaşam gücünün iyileştirilmesine katkı sağlar.

5 YURT DIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI (YTB)

YTB
T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
YURT DIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

Temel çalışma alanı

Yurt dışındaki vatandaşlar ve akraba topluluklarla ilişkiler, eğitim programları

Başlıca faaliyet alanları

- Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarına yönelik hizmetler
- Akraba ve soydaş topluluklarla ilişkilerin geliştirilmesi
- Uluslararası öğrenci programları (Türkiye Bursları)
- Kültürel ve sosyal projeler, gençlik faaliyetleri

YTB, yurt dışındaki vatandaşlarımız ve akraba topluluklarla bağları güçlendirir, uluslararası öğrencilere Türkiye'de eğitim imkânı sunar.

ORTAK AMAÇ

Türk dünyasıyla eğitim, kültür, ekonomi, sosyal ve beşerî alanlarda iş birliğini geliştirerek daha güçlü bir gelecek inşa etmek.

Eğitim

Kültür ve sanat

Ekonomi

Gençlik

Dayanışma

Uluslararası iş birliği

SONUÇ

Bu kuruluşların çalışmaları, ülkeler ve toplumlar arasında dostluğu, karşılıklı anlayışı ve ortak kalkınmayı güçlendirir.

Türk dünyası ülkeleri, ortak tarih, dil, kültür ve değerler etrafında eğitim, sanat, spor ve turizm gibi alanlarda birçok ortak proje ve etkinlik gerçekleştirir.

EĞİTİM, SANAT, SPOR VE TURİZMDE ORTAK ÇALIŞMALAR

Bu çalışmalar, Türk dünyası ülkeleri arasında dostluğu, karşılıklı anlayışı ve kültürel bağları güçlendirir.

Ortak çalışmalar, gençleri, toplumları ve kurumları bir araya getirerek daha güçlü bir Türk dünyası için önemli fırsatlar oluşturur.

1

EĞİTİM

ORTAK GELECEK İÇİN BİLGİ PAYLAŞIMI

- ✓ Öğrenci değişim programları
- ✓ Türkiye Bursları (YTB) ile uluslararası öğrencilere destek
- ✓ Ortak eğitim projeleri, bilimsel araştırmalar
- ✓ Üniversiteler arasında iş birliği
- ✓ Türk dili, tarihi ve kültürü ile ilgili akademik çalışmalar

ÖRNEK ÇALIŞMA

Türkiye Bursları

Yurt dışından gelen öğrencilere Türkiye'de yükseköğrenim imkanı sağlanır.

2

SANAT

ORTAK KÜLTÜRÜ YAŞATMAK

- ✓ Sergiler, festivaller ve kültürel buluşmalar
- ✓ Müzik, tiyatro, sinema ve edebiyat etkinlikleri
- ✓ Ortak sanat projeleri
- ✓ Geleneksel sanatların tanıtılması ve yaşatılması
- ✓ Türk dünyası kültür başkentleri

ÖRNEK ÇALIŞMA

TURKSOY Ressamlar Buluşması

Türk dünyası ülkelerinden sanatçıların katılımıyla resim sergileri ve sanat etkinlikleri düzenlenir.

3

SPOR

DAHA GÜÇLÜ TOPLUMLAR

- ✓ Türk dünyası spor oyunları ve uluslararası turnuvalar
- ✓ Sporcu değişimi ve ortak kamp çalışmaları
- ✓ Geleneksel sporların tanıtılması (okçuluk, güreş, atlı sporlar vb.)
- ✓ Spor altyapısı ve deneyim paylaşımı
- ✓ Gençlerin spor yoluyla bir araya gelmesi

ÖRNEK ÇALIŞMA

Türk Dünyası Spor Oyunları

Farklı ülkelerden genç sporcuların katılımıyla dostluk ve iş birliğini güçlendiren etkinlikler düzenlenir.

4

TURİZM

ORTAK MİRASI KEŞFETMEK

- ✓ Ortak kültürel mirasın tanıtılması
- ✓ Tarihî ve doğal güzelliklerin tanıtımı için iş birliği
- ✓ Turizm rotalarının geliştirilmesi
- ✓ Ortak tanıtım etkinlikleri ve turizm fuarları
- ✓ Sınır ötesi turizm projeleri ve kültür yolları

ÖRNEK ÇALIŞMA

Ortak Turizm Rotaları

Türk dünyasının tarihî şehirleri ve doğal güzellikleriyle ortak turizm rotaları oluşturulur.

ORTAK ÇALIŞMALARIN SONUÇLARI

BİRBİRİNİ TANIMA

Halklar arasında dostluk ve karşılıklı anlayış güçlenir.

KÜLTÜREL MİRASI KORUMA

Ortak tarih ve kültürel değerler gelecek nesillere aktarılır.

ORTAK PROJELER GELİŞTİRME

Eğitim, sanat, spor ve turizm alanlarında yeni iş birlikleri ortaya çıkar.

DAYANIŞMA

Türk dünyası ülkeleri arasındaki iletişim ve iş birliği daha da güçlenir.

Farklı alanlardaki iş birlikleri ülkeler arasında ekonomik, kültürel, sosyal ve beşeri bağları güçlendirir. Bu iş birlikleri, insanların birbirini daha iyi tanımaya ve ortak bir geleceğe daha güvenle ilerlemesine katkı sağlar.

KÜLTÜREL İŞ BİRLİĞİNDEN ORTAK GELECEĞE

Ulaşım, kültür, eğitim ve dayanışma alanlarındaki iş birlikleri, Türk dünyası ülkeleri arasında daha güçlü ilişkiler kurarak ortak bir geleceğin inşasına katkı sağlar.

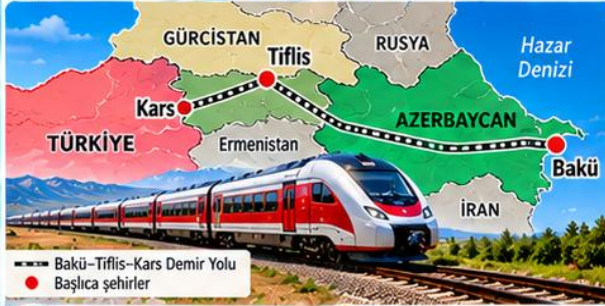

İş birliği yalnızca bugünün değil, geleceğin de daha barışçıl, daha müreffeh ve daha güçlü bir Türk dünyası için önemlidir. Ortak değerlerden gelen güç, gelecek nesillere daha yaşanabilir bir bölge bırakmamızı sağlar.

1

BAKÜ-TİFLİS-KARS DEMİR YOLU

ULAŞIM VE TİCARETTE GÜÇLÜ BAĞLANTI

Temel amaç

- Türkiye, Azerbaycan ve Gürcistan arasında ulaşım ve ticaret bağlantısını güçlendirmek
- Asya ile Avrupa arasında daha hızlı ve güvenli bir ulaştırma koridoru oluşturmak
- Bölgenin ekonomik gelişimine katkı sağlamak

Sağladığı katkılar

- Ülkeler arasında ticaretin artması
- Ulaşım süresinin kısalması
- Bölgesel ekonomik iş birliğinin güçlenmesi
- İnsanların, mal ve hizmetlerin daha kolay hareket etmesi
- Kültürel etkileşimi ve turizmi de desteklemesi

2

ORTAK KÜLTÜR PROJELERİ

DİL, SANAT VE KÜLTÜREL MİRASIN TANITILMASI

TÜRKSOY
Kültür Sanat
Etkinlikleri

Başlıca faaliyetler

- Ortak festivaller, sergiler ve kültürel etkinlikler
- Türk dili, edebiyatı, müzik, tiyatro, sinema ve halk oyunlarının tanıtılması
- Tarihi ve kültürel mirasın korunması ve tanıtılması
- TÜRKSOY gibi kuruluşlar aracılığıyla ortak projeler geliştirilmesi

Sağladığı katkılar

- Türk dünyası ülkeleri arasında kültürel bağların güçlenmesi
- Ortak değerlerin tanınması ve yaşatılması
- Topluluklar arasında karşılıklı anlayışın artması
- Ortak kimlik ve aidiyet duygusunun güçlenmesi
- Kültür turizminin gelişmesi

3

EĞİTİM VE DAYANIŞMA ÇALIŞMALARI

BİLGİ PAYLAŞIMI, ÖĞRENCİ DESTEKLERİ VE TOPLUMSAL İŞ BİRLİĞİ

Başlıca faaliyetler

- Türkiye Bursları (YTB) ile uluslararası öğrencilere destek
- Öğrenci değişim programları ve akademik iş birlikleri
- Ortak araştırma projeleri
- Gençlik kampları, dil ve kültür programları
- Afet, sağlık, insani yardım ve sosyal dayanışma projeleri

Sağladığı katkılar

- Nitelikli insan kaynağının yetişmesine katkı
- Ülkeler arasındaki dostluk ve dayanışmanın güçlenmesi
- Ortak sorunlara birlikte çözüm üretme kapasitesinin artması
- Topluluklar arasında kalıcı insanî bağların kurulması
- Türk dünyasının geleceğine yatırım yapılması

İŞ BİRLİĞİNDEN ORTAK KAZANIMLARA

İŞ BİRLİĞİ

- Ulaşım, kültür, eğitim ve sosyal alanlarda ortak projeler
- Kuruluşlar arasında koordinasyon
- Ülkeler ve topluluklar arasında düzenli iletişim

ETKİLEŞİM

- İnsanların birbirini daha iyi tanıması
- Kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkilerin artması
- Bilgi, deneyim ve değer paylaşımı
- Ortak etkinlikler ve projeler

ORTAK KAZANIMLAR

- Daha güçlü ekonomik bağlar
- Zenginleşen ortak kültür
- Nitelikli ve donanımlı genç nesiller
- Bölgesel barış, istikrar ve dayanışma
- Uzun vadede ortak ve daha müreffeh bir gelecek

DAHA GÜÇLÜ BİR TÜRK DÜNYASI

- Ortak değerlerle birleşen, dayanışması güçlü
- Kültürel mirasını koruyan ve geliştiren
- Ekonomik ve sosyal açıdan daha kalkınmış
- Barış, istikrar ve iş birliği içinde daha yaşanabilir bir gelecek

*Daha iyi bir dünya için
bilgimizi, kültürümüzü
ve iş birliğimizi
güçlendirelim.*

EVİMİZ DÜNYA: BÜYÜK SENTEZ

Dünya üzerindeki konumumuzu tanımak, doğal ve beşerî çevre arasındaki ilişkileri anlamak ve kültürel iş birliklerini değerlendirmek, yaşadığımız dünyayı daha iyi yorumlamamızı sağlar.

*Farklı coğrafyalar,
ortak değerlerle
daha güçlü bir
geleceğe uzanır.*

1 KONUMUMUZ TÜRKİYE'NİN DÜNYADAKİ YERİ

Coğrafi konum

Türkiye, kıtaların kesişim noktasında, Asya ile Avrupa arasında yer alır.

Mutlak ve göreceli konum

Türkiye'nin matematik konumu (enlem ve boylamları) ve diğer yerlere göre konumu ülkemize stratejik bir avantaj sağlar.

TÜRKİYE'NİN KONUMU SAĞLADIĞI AVANTAJLAR

- Ulaşım ve ticaret yollarının kesişiminde yer alması
- Kültürel etkileşime açık bir köprü olması
- Zengin doğal ve beşerî çeşitlilik sunması
- Bölgesel ve uluslararası iş birlikleri için önemli bir konumda bulunması

2 YAŞADIĞIMIZ ÇEVRE DOĞAL KOŞULLAR VE İNSAN ETKİLEŞİMİ

DOĞAL ÇEVRE ÖZELLİKLERİ

 İklim koşulları
 Yer şekilleri (yüksekti ve eğim)
 Su kaynakları
 Doğal kaynaklar (toprak, orman, maden vb.)

İNSAN VE TOPLUM

 Yerleşme ve nüfus
 Ekonomik faaliyetler (tarım, sanayi, hizmet)

KARŞILIKLI ETKİLEŞİM

Doğal koşullar nüfus, yerleşme ve ekonomik faaliyetleri etkiler.

İnsan da yerleşme, ulaşım, sanayi, tarım ve diğer faaliyetlerle doğal çevreyi değiştirir.

3 KÜLTÜREL İLİŞKİLERİMİZ TÜRK DÜNYASI VE ULUSLARARASI İŞ BİRLİĞİ

ORTAK DEĞERLERİMİZ

 Ortak tarih
 Ortak dil
 Ortak kültür ve gelenekler
 Ortak miras

İŞ BİRLİĞİ ALANLARI

Eğitim

Öğrenci değişimleri, burslar ve ortak eğitim faaliyetleri

Sanat

Sergiler, festivaller ve kültürel buluşmalar

Spor

Uluslararası etkinlikler ve spor alanındaki destekler

Turizm

Ortak kültürel mirasın tanıtılması ve turizm iş birlikleri

İŞ BİRLİĞİ YAPAN KURULUŞLAR

 TDT Türk Devletleri Teşkilatı
 Türksoy Türk kültürü ve sanatı
 Yunus Emre Enstitüsü Türkçenin tanıtımı
 TİKA Kalkınma projeleri
 YTB Yurt dışındaki vatandaşlar ve akraba toplulukları

İŞ BİRLİĞİDEN ORTAK GELECEĞE

İŞ BİRLİĞİ

- Ulaşım, kültür, eğitim, ekonomi ve sosyal alanlarda ortak projeler

ETKİLEŞİM

- Halkların birbirini daha iyi tanınması
- Kültürel, ekonomik ve sosyal ilişkilerin artması
- Bilgi, deneyim ve değer paylaşımı

ORTAK KAZANIMLAR

- Daha güçlü ekonomik bağlar
- Zenginleşen ortak kültür
- Bölgesel barış, istikrar ve dayanışma
- Daha müreffeh bir gelecek

DAHA GÜÇLÜ BİR DÜNYA

- Ortak değerlerle yaşayan
- Barışçıl, sürdürülebilir
- İnsanların refahı yüksek
- Daha yaşanabilir bir dünya